

**GRAAG GETEKENDE BRIEVEN RETOUR UITERLIJK MAANDAG 13 DECEMBER
TER BESLISSING**

Aan
de minister

**Directie Financieel-
Economische Zaken**

nota

Aanbieding rapporten Kaderwetevaluaties AFM en DNB
(2016-2020)

Datum

3 december 2021

Notanummer

2021-0000238546

Bijlagen

1. Aanbiedingsbrief EK
2. Aanbiedingsbrief TK
3. Evaluatierapport AFM
4. Evaluatierapport DNB
5. Bestuurlijke reactie AFM
6. Bestuurlijke reactie DNB

Aanleiding

De Kaderwet zelfstandige bestuursorganen (zbo) schrijft voor dat elke vijf jaar een evaluatie plaatsvindt naar de doeltreffendheid en doelmatigheid van zbo's en dat de evaluatierapporten naar beide Kamers worden gezonden.

Onderzoeksbureau Kwink heeft in opdracht van de SG, in diens rol van eigenaar van de zbo's, de Kaderwetevaluaties van de AFM en DNB uitgevoerd over de periode 2016-2020. Kwink heeft onlangs de rapporten opgeleverd.

Beslispunten

Wij adviseren u in te stemmen met de aanbiedingsbrieven aan de Kamers en indien u zich daarin kunt vinden, deze brieven (bijlagen 1 en 2) te ondertekenen. Naast de evaluatierapporten (bijlagen 3 en 4) zullen ook de bestuurlijke reacties van de AFM en DNB op deze rapporten (bijlagen 5 en 6) naar beide Kamers worden toegezonden.

Kern

- In de aanbiedingsbrieven wordt ingegaan op de belangrijkste conclusies en aanbevelingen uit de evaluatierapporten en de bestuurlijke reacties van de AFM en DNB op deze rapporten.
- Het beeld dat uit de evaluaties volgt is positief. Zowel de AFM als DNB voeren de aan hen opgedragen zbo-taken op een goed niveau uit. Zij zijn volgens Kwink professionele en gedegen toezichthouders en dragen bij aan het goed functioneren van de financiële markten en aan financiële stabiliteit. Om hen te helpen zich te blijven ontwikkelen en de doeltreffendheid en doelmatigheid verder te verbeteren heeft Kwink enkele aanbevelingen en aandachtspunten geformuleerd (zie ook toelichting).
- De AFM en DNB herkennen zich in grote lijnen in de bevindingen van Kwink en geven aan dat zij de aanbevelingen en aandachtspunten ter harte nemen. Uit de bestuurlijke reacties komt naar voren dat zij er waarde in zien om te leren en zich te blijven ontwikkelen. Met de opvolging van de punten van Kwink verwachten zij een volgende verbeterslag te kunnen maken in het doelmatig en doeltreffend uitvoeren van de zbo-taken.
- In de aanbiedingsbrieven wordt verder ingegaan op enkele specifieke conclusies en aanbevelingen. Deze zijn onder te verdelen in de volgende categorieën: effectmeting, digitalisering, samenwerking, kostenontwikkeling en aansprakelijkheidsbeperking (zie ook toelichting).

- In de periodieke (bestuurlijke) overleggen met de AFM/DNB zal nader stil worden gestaan bij de opvolging van de aanbevelingen en aandachtspunten.
- U biedt de evaluatierapporten mede namens de staatssecretaris van SZW aan.

Toelichting

Evaluatierapporten AFM en DNB

- Uit de evaluaties volgen geen grote gebreken. Kwink ziet wel ruimte voor verdere verbetering en heeft daartoe enkele aanbevelingen en aandachtspunten geformuleerd. Veel van deze aanbevelingen en aandachtspunten worden herkend en gedeeld door de AFM en DNB (en door ons). Beide toezichthouders zetten al stappen om dit te verbeteren (zie ook bijlagen 5 en 6).
- Kwink heeft 9 aanbevelingen geformuleerd voor de AFM en 8 aanbevelingen voor DNB. De aanbevelingen zien op het toezicht, de onderlinge samenwerking en samenwerking met andere toezichthouders, en op de organisatie als geheel.
- Eén van de aanbeveling ziet mede op Financiën. Kwink roept het ministerie van Financiën en de AFM op om zich in Europees verband in te zetten voor het laten opstellen van een Europese benchmark van de kosten van het gedragtoezicht. Als dat lastig mocht blijken, zijn er volgens Kwink ook alternatieven denkbaar, zoals het bestuderen en in internationaal perspectief plaatsen van de toezichtkosten van een aantal instellingen in deelsectoren.
- U schrijft in de aanbiedingsbrieven dat u de meerwaarde van zo'n benchmark onderschrijft maar ook dat u verwacht dat opvolging hiervan niet eenvoudig zal zijn. In het verleden zijn pogingen gedaan om op onderdelen tot een dergelijke vergelijking van de kosten te komen. Resultaat van die inspanning is toen uitgebleven, en dat hield verband met verschillen tussen toezichtmodellen en de kostentoedelingen bij andere Europese toezichthouders. Er zal daarom samen met de AFM worden gekeken hoe het beste invulling kan worden gegeven aan deze aanbeveling.

Aanbiedingsbrief evaluatierapporten AFM en DNB

- In de brieven wordt ingegaan op enkele specifieke conclusies en aanbevelingen. Onderstaand wordt uw appreciatie in de Kamerbrieven onderstreept weergegeven:
- Effectmeting: Kwink beveelt de AFM en DNB aan om de effectmeting structureler en meer integraal vorm te geven door bijvoorbeeld in de jaarverslagen te rapporteren over de grootste risico's in de financiële markten en hoe de inzet van de AFM/DNB heeft bijgedragen om die risico's te mitigeren. U deelt dit en vindt dat dit een positieve bijdrage kan leveren aan het draagvlak voor het toezicht.
- Digitalisering: Kwink benadrukt het belang van de IT-infrastructuur (DNB) en de ontwikkeling van ijkpunten om te bepalen of nieuwe investeringen in data-innovaties nuttig, nodig en wenselijk zijn (AFM). De AFM en DNB geven aan het rapport op dit punt te omarmen en geven concreet aan hoe zij hiermee al aan de slag zijn. U onderschrijft en herkent dit en ziet het rapport als een extra aansporing aan de AFM en DNB.
- Samenwerking: Kwink beveelt aan de samenwerking tussen beide toezichthouders weer prominenter op de agenda te zetten (om overlap in het werk te voorkomen). De AFM en DNB zeggen toe deze aanbeveling mee te nemen bij de periodieke herziening van de onderlinge werkafspraken. U

steunt dit initiatief en vindt het gewenst dat de AFM en DNB daarbij ook oog hebben voor de afbakening van hun toezichtactiviteiten, nu deze op onderdelen naar elkaar toegroeien. De AFM en DNB onderschrijven verder het belang van adequate en heldere samenwerkingsafspraken met de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) op het terrein van data-uitvragen en geven aan hierover met de AP in gesprek te gaan of blijven.

Met betrekking tot de aanbeveling aan DNB om de interne governance van DNB te doordenken, geeft u aan dat de huidige (wettelijke) kaders naar uw opvatting een voldoende duidelijke basis bieden, u het onderzoek van DNB of de interne governance verdere verduidelijking behoeft onderschrijft en met DNB over de uitkomsten hiervan in gesprek wil gaan als deze aan uw verantwoordelijkheid raken.

- Kostenontwikkeling: Voor de kostenontwikkeling van de AFM en DNB bestaan volgens Kwink goede verklaringen, zoals nieuwe taken, intensiveringen en de loon- en prijsbijstelling. Kwink stelt verder vast dat de AFM/DNB, FIN en SZW oog hebben voor efficiëntie. Tegelijkertijd constateert Kwink dat er bij de sector onvrede heerst over de ontwikkeling van de toezichtkosten. U heeft begrip voor de zorgen die heersen binnen de sector, zeker als onvoldoende duidelijk is waarom de kosten toenemen, wat de effecten van het toezicht zijn en welke maatregelen worden genomen om de kosten beheersbaar te houden. Hier zijn de afgelopen jaren al stappen in gezet en de aanbevelingen die Kwink doet op het terrein van effectmeting, digitalisering en samenwerking kunnen een verdere bijdrage leveren aan de onderbouwing van toezichtkosten en de ontwikkeling daarvan.

Aansprakelijkheidsbeperking:

- In de evaluatie is op verzoek van FIN (om uitvoering te geven aan een toezegging aan de Kamer) ook gekeken naar de wettelijke beperking van de (civiele) aansprakelijkheid die in 2012 is ingevoerd.
- Kwink geeft aan dat het op basis van hetgeen in de gesprekken naar voren is gekomen niet mogelijk is om harde uitspraken te doen over de effecten van de aansprakelijkheidsbeperking. De gesprekken geven wel een beeld van de werking van de aansprakelijkheidsbeperking. Dit beeld komt er kort gezegd op neer dat de maatregel de risico-afweging bij de toezichthouders om al of niet handhavend op te treden niet lijkt te hebben beïnvloed. Kwink is niet op aanwijzingen gestuit dat de AFM en DNB sinds de invoering van de maatregel minder terughoudend zijn bij het inzetten van handhavingsinstrumenten en meer risico nemen dan vóór de invoering.
- Deze bevinding van Kwink lijkt aan te sluiten bij wat destijds door de wetgever is beoogd. Om een nog beter beeld te krijgen van de effecten van de aansprakelijkheidsbeperking wordt in de brief genoemd dat dit nader onderzocht zal worden. Zoals al eerder aan de Kamer is toegezegd, zal dit gebeuren als onderdeel van de evaluatie van de Wet transparant toezicht financiële markten die voor 2022 gepland staat.

Aanpak en methode

- Kwink heeft voor de beoordeling van de doeltreffendheid en doelmatigheid van de AFM en DNB de zes principes van goed toezicht als uitgangspunt genomen. Met deze principes wordt tot uitdrukking gebracht dat een doeltreffende en doelmatige toezichthouder selectief, slagvaardig, samenwerkend, onafhankelijk, transparant en professioneel moet zijn.

- In de evaluaties is op verzoek van Financiën ook nadrukkelijk stilgestaan bij de opvolging van de aandachtspunten uit de vorige Kaderwetevaluaties (uit 2017, over de periode 2010-2015), de vormgeving en het functioneren van de kwaliteitszorg, de interne governance en de externe governance (waaronder het functioneren van de driehoek van eigenaar-opdrachtgever-opdrachtnemer) en de invulling van het risicomanagement. Het algemene oordeel van Kwink is dat deze aspecten goed zijn vormgegeven.
- Ook is volgens Kwink de onafhankelijkheid van de AFM en DNB goed geborgd in wet- en regelgeving en via de interne en externe governance. Deze borging is volgens Kwink ook sterker dan bij de meeste andere markttoezichthouders. De samenwerking in de driehoek is in de evaluatieperiode verduidelijkt en heeft zich in de praktijk ook positief ontwikkeld. Betrokkenen weten elkaar goed te vinden en houden daarbij oog voor hun eigen rol en verantwoordelijkheden.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

Niet van toepassing.